

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATERICA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr.250
din 23.03.2016

Dosar nr.: 523/2014

Petiția nr.: 5813/29.08.2014

Petenți:

Reclamat: Primăria Localității **Budila**, prin Primar;
Primăria Localității **Gălăuțuș**, prin Primar;
Primăria Localității **Coroisinmartin**, prin Primar;
Primăria Localității **Nadeș**, prin Primar;
Primăria Localității **Luduș**, prin Primar;
Primăria Localității **Săcele**, prin Primar;
Primăria Localității **Teliu**, prin Primar;
Primăria Localității **Albești**, prin Primar;
Primăria Localității **Rupea**, prin Primar;
Primăria Localității **Ogra**, prin Primar;
Primăria Localității **Giera**, prin Primar;
Primăria Localității **Medieșu Aurit**, prin Primar;
Primăria Localității **Osorhei**, prin Primar;
Primăria Localității **Uivar**, prin Primar;
Primăria Localității **Chișineu-Criș**, prin Primar;
Primăria Localității **Vinga**, prin Primar;
Primăria Localității **Balint**, prin Primar;
Primăria Localității **Tileagd**, prin Primar;
Primăria Localității **Ormenis**, prin Primar;
Primăria Localității **Doda**, prin Primar,
Primăria Localității **Nuseni**, prin Primar.

Obiect: Primării ce nu au răspuns solicitării petentului, având ca obiect corespondența scrisă în limba maghiară.

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul procedural ales al petentului

1.1.1....., cu domiciliul ales pentru comunicarea actelor de procedură în localitatea Săvădisla, Str. Viilor nr.977, județul Cluj

I. 2. Numele și adresa reclamatului:

1.2.1. Primăria Localității **Budila**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Budila, cu sediul în Budila, Str. Principală nr.261, județul Brașov;

1.2.2. Primăria Localității **Gălăutuș**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Gălăutuș, cu sediul în Gălăutuș, Str. Centru nr.1, județul Harghita;

1.2.3. Primăria Localității **Coroisinmartin**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Coroisinmartin, cu sediul în Coroisinmartin, Str. Principală nr. 49, județul Mureș;

1.2.4. Primăria Localității **Nadeș**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Nadeș, cu sediul în Nadeș, Str. Principală nr. 343, județul Mureș;

1.2.5. Primăria Localității **Luduș**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Luduș, cu sediul în Luduș, Bdul. 1 Decembrie nr. 26, județul Mureș;

1.2.6. Primăria Localității **Săcele**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Săcele, cu sediul în Săcele, P-ța Libertății nr. 17, județul Brașov;

1.2.7. Primăria Localității **Teliu**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Teliu, cu sediul în Teliu, Str. Tudor Vladimirescu nr. 449, județul Brașov;

1.2.8. Primăria Localității **Albești**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Albești, cu sediul în Albești, Str. Lungă nr. 126, județul Brașov;

1.2.9. Primăria Localității **Rupea**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Rupea, cu sediul în Rupea, Str. Republicii nr. 169, județul Brașov;

1.2.10. Primăria Localității **Ogra**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Ogra, cu sediul în Ogra, Str. Principală nr. 103/A, județul Mureș;

1.2.11. Primăria Localității **Giera**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Giera, cu sediul în Giera, Str. Principală nr. 192, județul Mureș;

1.2.12. Primăria Localității **Medieșu Aurit**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Medieșu Aurit, cu sediul în Medieșu Aurit, Str. Principală nr. 157, județul Satu Mare;

1.2.13. Primăria Localității **Oșorhei**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Oșorhei, cu sediul în Oșorhei, Str. Principală nr. 71, județul Bihor;

1.2.14. Primăria Localității **Uivar**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Uivar, cu sediul în Uivar, Str. Principală nr. 348, județul Bihor;

1.2.15. Primăria Localității **Chișineu-Criș**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Chișineu-Criș, cu sediul în Chișineu-Criș, Str. Înfrățirii nr. 97, județul Arad;

1.2.16. Primăria Localității **Vinga**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Vinga, cu sediul în Vinga, Str. Principală nr. 27, județul Arad;

1.2.17. Primăria Localității **Balint**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Balint, cu sediul în Balint, Str. Principală nr. 135, județul Timiș;

1.2.18. Primăria Localității **Tileagd**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Tileagd, cu sediul în Tileagd, Str. Trandafirilor nr. 1088, județul Bihor;

1.2.19. Primăria Localității **Ormeniș**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Ormeniș, cu sediul în Ormeniș, Str. Principală nr. 291, județul Brașov;

1.2.20. Primăria Localității **Doda**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Doda, cu sediul în Doda, Str. Principală nr. 56, județul Satu Mare,

1.2.21. Primăria Localității **Nuseni**, prin Primar, cu adresa de corespondență la Primăria Localității Nuseni, cu sediul în Nuseni, Str. Principală nr. 1, județul Bistrița Năsăud.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Prin memoriul înregistrat la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării petentul în calitate de traducător autorizat a solicitat primăriilor reclamate acceptarea corespondenței în limba maghiară și apreciază că a fost discriminat de reclamatele ce nu i-au răspuns.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare C.N.C.D.) a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Prin citația înregistrată sub nr. 6012/08.09.2014 a fost citat petentul pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 09.10.2014, la sediul C.N.C.D..

3.3. Prin citația înregistrată sub nr.6012/08.09.2014 au fost citate părțile reclamate pentru termenul stabilit de Consiliu la data de 09.10.2014, la sediul C.N.C.D.. La termenul stabilit părțile au fost lipsă.

3.4. Procedura legal îndeplinită.

3.5. Părțile reclamate: Primăria Localității **Budila**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Coroisinmartin**, Primăria Localității **Nadeș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Săcele**, Primăria Localității **Teliu**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Ogra**, Primăria Localității **Giera**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Oșorhei**, Primăria Localității **Uivar**, Primăria Localității **Chișineu-Criș**, Primăria Localității **Vinga**, Primăria Localității **Balint**, Primăria Localității **Ormeniș**, Primăria Localității **Doda** au depus puncte de vedere și comunicate petentului.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul susține că în calitate de traducător autorizat s-a adresat bilingv primăriilor reclamate dacă acceptă corespondența în limba maghiară și se consideră discriminat pentru faptul că nu a primit un răspuns în acest sens.

4.1.2. Primăria fiind o instituție deconcentrată, conform legii trebuie să asigure posibilitatea de a folosi limba maghiară în scris și oral, ceea ce înseamnă că relația cu publicul trebuie să fie bilingvă, iar dacă se solicită informații în limba maghiară, răspunsul trebuie să fie în aceeași limbă.

4.1.3. Petentul solicită intervenția Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării pentru a fi stopată această discriminare și în virtutea faptului de a fi asigurat dreptul constituțional al utilizării limbii materne.

4.2. Susținerile reclamațiilor

4.2.1. Partea reclamată Primăria Localității **Budila** solicită prin punctul de vedere (fila 110 din dosar) înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6705/09.10.2014, să se respingă de către C.N.C.D. acuzațiile de discriminare înaintate de petent ca fiind nefondate. La sediul reclamatei nu s-a primit nicio solicitare în sensul celor arătate în petiție, atât în limba maghiară, cât și în limba română. În conformitate cu dispozițiile art.120 alin.2 din Constituția României și dispozițiile art.19 și 76 alin.2 din Legea nr.215/2001 a administrației publice locale, în sensul de a primi răspuns în limba minorităților naționale, în speță în limba maghiară, învederează că reclamata nu se încadrează în dispozițiile legale invocate de petent, întrucât conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică la recensământul din 2011, numărul locuitorilor de etnie maghiară reprezintă 16% din numărul total de locuitori.

4.2.2. Partea reclamată Primăria Localității **Gălăuțuș** solicită prin punctul de vedere (fila 118 din dosar) înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6672/08.10.2014, să se constate că dintr-o regretabilă eroare nu s-a răspuns în termenul legal, întârzierea răspunsului datorându-se în exclusivitate în urma unor deficiențe legate de activitatea de traducere în limba maghiară, neavând personal care să asigure traducerea în limba română a solicitărilor primite, precum și formularea răspunsului în limba maghiară. În cadrul aparatului de specialitate al reclamatei s-a creat postul de relații cu publicul prin care se va putea asigura folosirea limbii minorității maghiare în raporturile dintre solicitanți și autoritate, dar în prezent postul este vacant. Datorită plafonării cheltuielilor de personal la nivelul instituției, din anul 2009 până în prezent nu s-a putut încadra personal la nivelul autorității publice locale.

4.2.3. Partea reclamată Primăria Localității **Coroisinmartin** învederează prin punctul de vedere (fila 62 din dosar) înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6414/26.09.2014, că nu a fost primită nicio adresă cu un asemenea obiect. De asemenea, pune în vedere să se stabilească dacă presupusa solicitare nu a fost transmisă către Primăria Orașului Coroisin Martin, petentul făcând o confuzie asupra destinatarului. Reclamata mai învederează că lipsa răspunsului unei petiții nu poate constitui o discriminare, nerespectarea termenului în privința soluționării unei petiții poate atrage unele măsuri disciplinare funcționarului care nu a dat curs obligației, conform OG nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor.

4.2.4. Partea reclamată Primăria Localității **Nadeș**, învederează prin punctul de vedere (filele 82-84 din dosar) înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6568/06.10.2014, că în evidențele sale a fost înregistrată o petiție în limba maghiară, însă este semnată și întocmită de Consiliul Național al Maghiarilor din Transilvania și nu s-a identificat nicio legătură a petentului cu petiția înregistrată în evidențele sale, menționată anterior. În urma verificărilor

efectuate s-a constatat că nu există în evidențele sale vreo petiție/adresă transmisă de către petent. De asemenea, se solicită să se rețină că în acord cu rezultatele recensământului din anul 2011, procentul locuitorilor de etnie maghiară este sub limita de 20% prevăzută de Legea nr.215/2001, pe cale de consecință nu sunt aplicabile solicitările petentului.

4.2.5. Partea reclamată Primăria Localității **Luduș**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6440/29.09.2014 (filele 71-72 din dosar) învederează că petiția a fost transmisă exclusiv în limba maghiară și își rezervă dreptul de a răspunde în limba română, în concordanță cu dispozițiile Constituției României.

4.2.6. Partea reclamată Primăria Localității **Săcele**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6379/24.09.2014 (fila 61 din dosar) arată că în evidențele sale nu există înregistrată solicitarea petentului și în situația comunicării acesteia vor formula în termenul legal punctul de vedere fundamentat.

4.2.7. Partea reclamată Primăria Localității **Teliu**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6517/02.10.2014 (filele 96-98 din dosar), învederează că la solicitarea petentului i-a fost comunicat răspuns prin adresa nr.3751/17.09.2014 atașată. Din angajații primăriei, 33% sunt de etnie maghiară, iar din treisprezece consilieri locali, doi sunt de etnie maghiară.

4.2.8. Partea reclamată Primăria Localității **Rupea**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6649/07.10.2014 (filele 106-107 din dosar), învederează că ponderea locuitorilor de etnie maghiară este de 18,5%. Nu au răspuns, întrucât solicitarea era doar în limba maghiară și nu cunoșteau conținutul ei, nu s-a avut ca intenție discriminarea petentului.

4.2.9. Partea reclamată Primăria Localității **Ogra**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr.6570/06.10.2014 (filele 85-88 din dosar) susține faptul că adresa la care face referire petentul era formulată și semnată de către Consiliul Național al Maghiarilor din Transilvania, având ca reprezentant pe numitul Toro Tibor. Din cercetările efectuate nu fost găsită o legătură de cauzalitate între petentul în cauză și Consiliul Național al Maghiarilor. Nu a fost posibilă traducerea autorizată a formelor și a textelor administrative de uz curent, nefiind încheiat un contract cu un traducător autorizat, urmând a fi prevăzute din bugetul local sumele necesare în vederea încheierii unui contract cu un traducător autorizat de limba maghiară, cu respectarea prevederilor legale indicate.

4.2.10. Partea reclamată Primăria Localității **Giera**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6572/06.10.2014 (filele 75-77 din dosar) susține faptul că în cadrul instituției există trei persoane vorbitoare de limbă maghiară, comunicarea fiind asigurată și în limba maghiară. Potrivit ultimului recensământ, ponderea locuitorilor maghiari este sub 20% din totalul populației. Din verificările efectuate rezultă că petentul nu s-a adresat Primăriei cu o asemenea solicitare.

4.2.11. Partea reclamată Primăria Localității **Medieșu Aurit**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6439/29.09.2014 (filele 99-100 din dosar) învederează că în urma ultimului recensământ procentul locuitorilor care s-au declarat de etnie maghiară este de 15,5%, prin urmare nu subzistă această obligație legală în vederea emiterii răspunsului în limba maghiară.

4.2.12. Partea reclamată Primăria Localității **Oșorhei**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6475/30.09.2014 (filele 63-70 din dosar) solicită să se constate că la data de 13 ianuarie 2014, s-a formulat și transmis prin poștă răspuns la solicitarea petentului, atât în limba română cât și în limba maghiară. Corespondența a fost returnată ca urmare a neidentificării petentului la adresa indicată de către acesta. S-a încercat transmiterea răspunsului și prin fax, aspect ce nu s-a realizat, fiind indicat un

număr de fax care prezenta ton de ocupat. În structura organizatorică a instituției există un număr de șapte persoane încadrate în Compartimentele de specialitate, persoane care vorbesc fluent limba maghiară și pot asigura accesul la informații pentru cetățenii maghiari.

4.2.13. Partea reclamată Primăria Localității **Uivar**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6679/08.10.2014 (fila 115 din dosar) învederează că din verificările efectuate în cadrul instituției, petentul nu s-a adresat cu o astfel de solicitare.

4.2.14. Partea reclamată Primăria Localității **Chișineu-Criș**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6571/06.10.2014 (filele 78-81 din dosar) susține că în evidențele sale nu figurează solicitarea petentului ce face obiectul petiției. Potrivit prevederilor Legii nr.215/2001 privind administrația publică locală, republicată, instituția asigură folosirea limbii materne în raporturile cu minoritățile naționale din unitatea administrativ teritorială.

4.2.15. Partea reclamată Primăria Localității **Vinga**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6516/02.10.2014 (fila 101 din dosar) susține că asigură folosirea limbii materne în raporturile cu minoritățile naționale din unitatea administrativ teritorială în nenumărate forme, ce exced unei prezentări amănunțite. Obligația formulării răspunsului în limba maghiară se dispune acolo unde minoritatea deține o pondere peste 20% din populația unității administrativ teritoriale.

4.2.16. Partea reclamată Primăria Localității **Balint**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6667/08.10.2014 (fila 116 din dosar) menționează că o treime dintre angajații instituției sunt de etnie maghiară, și dintr-o eroare nu a fost formulat răspuns petentului și solicită clemență.

4.2.17. Partea reclamată Primăria Localității **Ormeniș**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6772/10.10.2014 (fila 160 din dosar) arată că personalul din cadrul instituției comunică în procent de 95% în limba maghiară, că au răspuns în scris în limba maghiară ori de câte ori le-a fost solicitat, că în limba maghiară se fac anunțurile cu goarna în comună, anunțurile publicitare ce intră în competența sa spre afișare sunt în limba maghiară. Solicitarea petentului nu a fost înregistrată în evidențele sale.

4.2.18. Partea reclamată Primăria Localității **Doda**, prin punctul de vedere înregistrat în evidențele C.N.C.D. sub nr. 6673/08.10.2014 (fila 113 din dosar), susține faptul că nu a fost înregistrată la sediul instituției vreo solicitare din partea petentului. Precizează că șase angajați din cei doisprezece ai instituției sunt de etnie maghiară și în relațiile cu publicul se folosește atât oral, cât și scris limba maghiară.

V. Motivele de fapt și de drept

Opinia majoritară

5.1. În fapt, petentul susține că în calitate de traducător autorizat a solicitat scris, celor douăzecișunu de primării/reclamate, atât în limba română, cât și în limba maghiară un răspuns scris referitor la acceptarea/neacceptare corespondenței în limba maghiară și apreciază că este discriminat datorită faptului că nu a primit răspuns în acest sens.

5.2. În drept, Colegiul reține spre analiză posibile acte de discriminare pe criteriul etnic/lingvistic. Neexercitarea primăriilor/reclamate a unui drept acordat minorităților, respectiv omisiunea de a răspunde în limba maghiară unei solicitări adresate de către petent poate constitui faptă de discriminare, întrucât art.76 alin.2 din Legea nr.215/2001 a

administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare, prevede: *“În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.”*

5.3. Față de situațiile diferite ale reclamatorilor și reținute în analiză, Colegiul director a identificat următoarele fapte:

5.4. Reclamatele: Primăria Localității **Teliu**, Primăria Localității **Oșorhei**, Primăria Localității **Vinga**, au expediat răspuns scris petentului.

5.5. Reclamatele: Primăria Localității **Budila**, Primăria Localității **Coroisinmartin**, Primăria Localității **Săcele**, Primăria Localității **Uivar**, Primăria Localității **Chișineu-Criș**, Primăria Localității **Doda**, Primăria Localității **Giera**, Primăria Localității **Ormeniș**, în evidențele lor nu a fost înregistrată solicitarea petentului, iar Primăria Localității **Nadeș** și Primăria Localității **Ogra**, în evidențele lor nu a fost înregistrată solicitarea petentului, ci o solicitare înregistrată din partea Consiliului Național al Maghiarilor din Transilvania și nu s-a identificat nicio legătură cu petentul.

5.6. Reclamatele: Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni** nu au formulat un punct de vedere, iar următoarele reclamate nu au răspuns solicitării petentului: Primăria Localității **Gălăuțuș** (motivând că întârzierea răspunsului s-a datorat în exclusivitate în urma unor deficiențe legate de activitatea de traducere în limba maghiară, neavând personal care să asigure traducerea și întocmirea răspunsului), Primăria Localității **Luduș** (motivând că petiția a fost transmisă exclusiv în limba maghiară și își rezervă dreptul de a răspunde în limba română, în concordanță cu dispozițiile Constituției României), Primăria Localității **Rupea** (motivând că solicitarea era doar în limba maghiară și nu cunoșteau conținutul ei), Primăria Localității **Medieșu Aurit** (motivând că în urma ultimului recensământ procentul locuitorilor care s-au declarat de etnie maghiară este de 15,5%, prin urmare nu subzistă această obligație legală în vederea emiterii răspunsului în limba maghiară), Primăria Localității **Balint** (motivând că o treime dintre angajații instituției sunt de etnie maghiară, și dintr-o eroare nu a fost formulat răspuns petentului).

5.7. Sub aspectul incidenței prevederilor art. 2 din O.G. nr. 137/2000, republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul precizează că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este datorat apartenenței lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin.1 din O.G. nr.137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Or, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.). **Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art.2 alin.1 al Ordonanței nr.137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”.** Legătura de

cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de petent constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamante.

5.8. Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamantul ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

5.9. De asemenea, pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art. 2 alin.1 deosebirea, excluderea restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2 alin.1 și trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile, dar care sunt tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit.

5.10. În speța de față, petentul susține că omisiunea/refuzul de a primi răspunsul în limba maghiară la solicitarea sa de către reclamatele indicate pe motivul apartenenței sale la minoritatea etnică maghiară a avut ca scop înlăturarea/încălcarea dreptului prevăzut de lege.

5.11. Analizând situația în cauză, Colegiul director nu poate reține încălcarea unui drept de către reclamatele prevăzute mai sus la pct.5.4., întrucât Primăria Localității **Teliu**, Primăria Localității **Oșorhei**, Primăria Localității **Vinga**, au răspuns petentului la solicitare.

5.12. Asupra reclamatelor Primăria Localității **Budila**, Primăria Localității **Coroisinmartin**, Primăria Localității **Săcele**, Primăria Localității **Uivar**, Primăria Localității **Chișineu-Criș**, Primăria Localității **Doda**, Primăria Localității **Nadeș** și Primăria Localității **Ogra**, Primăria Localității **Giera**, Primăria Localității **Ormeniș**, Colegiul director reține că în evidențele primăriilor enunțate nu a fost înregistrată solicitarea petentului, pe cale de consecință se constată inexistența unui drept încălcat.

5.13. Având în vedere motivele arătate la pct.5.5. din prezenta, Colegiul constată că faptele imputate în sarcina reclamatelor: Primăria Localității **Teliu**, Primăria Localității **Oșorhei**, Primăria Localității **Vinga**, Primăria Localității **Budila**, Primăria Localității **Coroisinmartin**, Primăria Localității **Săcele**, Primăria Localității **Uivar**, Primăria Localității **Chișineu-Criș**, Primăria Localității **Doda**, Primăria Localității **Nadeș** și Primăria Localității **Ogra**, Primăria Localității **Giera**, Primăria Localității **Ormeniș**, nu întrunesc elementele unor fapte de discriminare, așa cum sunt prevăzute în art.2 alin.1 din OG nr.137/2000 republicată, în lipsa unui drept încălcat.

5.14. Colegiul director reținând motivațiile prezentate de reclamatele ce au omis/refuzat să răspundă solicitării petentului, respectiv: Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Balint** urmează a analiza faptele semnalate în acord cu prevederile art.2 alin.1, coroborat cu art.10 lit.h) din OG nr.137/2000 republicată: „Potrivit prezentei

ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.15. Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere;
- bazată pe un criteriu,
- care atinge un drept.

5.16. Chiar dacă definiția discriminării directe, nici prin O.G. nr. 137/2000, nici prin *Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică*, nu conține elementul de justificare obiectivă, ea poate fi analizată în conformitate cu jurisprudența CEDO.

5.17. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „*trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă*”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: *Fredin împotriva Suediei*, 18 februarie 1991; *Hoffman împotriva Austriei*, 23 iunie 1993, *Spadea și Scalabrino împotriva Italiei*, 28 septembrie 1995, *Stubbings și alții împotriva Regatului Unit*, 22 octombrie 1996).

5.18. Colegiul director reține că reclamatele au obligația legală prevăzută atât în Constituția României, cât și în Legea nr.215/2001 a administrației publice locale, de a răspunde petentului de etnie maghiară atât în limba română cât și în limba maternă la solicitarea sa.

5.19. O faptă de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (O.G. nr. 137/2000, art. 2 alin. 1: [...] „pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu” [...]; *Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului* (în continuare *Protocolul nr. 12*), art. 1 alin. 1: [...] „fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamatelor trebuie să existe un raport de cauzalitate.

5.20. În conformitate cu prevederile **Convenției internaționale privind combaterea tuturor formelor de discriminare rasială**, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965, „*expresia «discriminare rasială» are în vedere orice deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică*” (art. 1 alin. 1), prin urmare orice discriminare etnică practic intră în categoria de

discriminare rasială. În concluzie pentru cauza de față se poate stabili că sunt incidente tratatele internaționale privind discriminarea rasială.

5.21. Legătura de cauzalitate este evidentă, reclamatele au omis/refuzat să răspundă solicitării petentului de etnie în limba maghiară.

5.22. O faptă poate fi considerată discriminatorie dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională (O.G. nr. 137/2000, art. 1 alin. 2: „Principiul egalității între cetățeni, al excluderii privilegiilor și discriminării sunt garantate în special în exercitarea următoarelor drepturi: [...]”, art. 2 alin. 1: [...] „restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege [...]”, Protocolul nr. 12, art. 1 alin. 1: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege [...]).

5.23. Dreptul cetățenilor aparținând unei minorități naționale de a primi răspuns atât în limba română, cât și în limba maternă, restrâns în prezenta cauză este un drept garantat de Constituția României, și prevăzut în Legea nr.215/2001 a administrației publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

5.24. În concluzie, sunt incidente prevederile art.2 alin.1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Omisiunea/refuzul de a răspunde unei solicitări petiționarului inclusiv în limba maternă, în cauză în limba maghiară, pe criteriul lingvistic/etnic aduc atingere unui drept al petentului consfințit atât în Constituția României, precum și în legea specială menționată.

5.25. Reclamatele nu au invocat o justificare obiectivă, care să includă existența unui scop legitim, atins prin metode adecvate și necesare (Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni** nu au formulat un punct de vedere, Primăria Localității **Gălăuțuș** a motivat că întârzierea răspunsului s-a datorat în exclusivitate în urma unor deficiențe legate de activitatea de traducere în limba maghiară, neavând personal care să asigure traducerea și întocmirea răspunsului, Primăria Localității **Luduș** a motivat că petiția a fost transmisă exclusiv în limba maghiară și își rezervă dreptul de a răspunde în limba română, în concordanță cu dispozițiile Constituției României, Primăria Localității **Rupea** a motivat că solicitarea era doar în limba maghiară și nu cunoșteau conținutul ei, Primăria Localității **Medieșu Aurit** a motivat că în urma ultimului recensământ procentul locuitorilor care s-au declarat de etnie maghiară este de 15,5%, prin urmare nu subzistă această obligație legală în vederea emiterii răspunsului în limba maghiară, Primăria Localității **Balint** a motivat că o treime dintre angajații instituției sunt de etnie maghiară, și dintr-o eroare nu a fost formulat răspuns petentului).

5.26. În analiza scopului legitim, trebuie analizat existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere (spre exemplu, conform **Convenției europene a drepturilor omului**, libertatea de exprimare poate fi restrâns pentru următoarele scopuri legitime: pentru securitatea națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea ordinii, prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, moralei, reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale, pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești). În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie analizat dacă prin metoda aleasă se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Privind justificarea obiectivă, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a enunțat următoarele principii:

- **Convenția** nu interzice orice tratament diferențiat, ci doar acel tratament diferențiat care nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, având în vedere faptul că de multe ori statele trebuie să adopte legi care prevăd un tratament diferențiat, menit să

- corecteze inegalitățile faptice; justificarea trebuie să fie analizată în relație cu scopul legitim și efectele măsurii în cauză (*Cazul „referitor la unele aspecte ale legislației cu privire la limba educației în Belgia” împotriva Belgiei*, 23 iulie 1968);
- prin discriminare se înțelege un tratament diferențiat al persoanelor aflate în situații comparabile, fără a exista o justificare obiectivă și rezonabilă; art. 14 din **Convenție** nu interzice statelor membre să trateze grupurile diferențiat în maniera de a corecta inegalitățile faptice; în anumite circumstanțe absența unui tratament diferențiat reprezintă o violare a dispoziției în cauză; poate fi discriminatorie aceea politică sau măsură generală care prejudiciază în mod disproporționat un grup de persoane, chiar dacă măsura nu vizează în mod specific acel grup; o discriminare potențială poate rezulta dintr-o situație faptică (*D.H. și alții împotriva Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții împotriva Greciei*, 5 iunie 2008);
 - justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (*D.H. și alții împotriva Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții împotriva Greciei*, 5 iunie 2008).

5.27. Colegiul director reține că asupra omisiunii/refuzului reclamatelor: Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Balint** sunt incidente prevederile art.10 lit.h) din O.G. nr.137/2000, care prevăd următoarele: „*Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauza prin:* h) *refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.*”

5.28. Colegiul director arată că în conformitate cu **Directiva Consiliului 2000/43/CE privind aplicarea principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de origine rasială sau etnică**, publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene (JOCE) nr. L180 din 19 iulie 2000*, art. 15, sancțiunile aplicate pentru discriminarea etnică trebuie să fie eficiente și proporționale.

5.29. Astfel, Colegiul director dispune că sancțiunea contravențională aplicabilă este avertismentul în sarcina reclamatelor Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Balint**, avându-se în vedere gradul de pericol social redus al faptei, reținând și că reclamatele s-au aflat la prima abatere în sensul celor arătate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, **cu opt voturi pentru și o opinie separata** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu în sarcina reclamatorilor: Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Balint** potrivit art. 2 alin 1, art. 10 lit. h) din **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (cu unanimitate de voturi);
2. Sancționarea cu avertisment în sarcina reclamatorilor: Primăria Localității **Albești**, Primăria Localității **Tileagd**, Primăria Localității **Nuseni**, Primăria Localității **Gălăuțuș**, Primăria Localității **Luduș**, Primăria Localității **Rupea**, Primăria Localității **Medieșu Aurit**, Primăria Localității **Balint**, pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. 1, art. 10 lit. h) din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, (8 voturi pentru, 1 vot împotriva);
3. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare, potrivit art.2 alin.1 din OG nr.137/2000 republicată, în sarcina reclamatorilor: Primăria Localității **Teliu**, Primăria Localității **Oșorhei**, Primăria Localității **Vinga**, Primăria Localității **Budila**, Primăria Localității **Coroisinmartin**, Primăria Localității **Săcele**, Primăria Localității **Uivar**, Primăria Localității **Chișineu-Criș**, Primăria Localității **Doda**, Primăria Localității **Nadeș**, Primăria Localității **Giera**, Primăria Localității **Ormeniș** și Primăria Localității **Ogra** (cu unanimitate de voturi).
4. Prezenta hotărâre se va comunica părților.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit **O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

MANOLE PETRE-FLORIN – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Data redactării 28.03.2016

Tehnoredactată: M.M.
Motivarea opiniei majoritare: D.I.
Motivarea opiniei separate: H.I.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.

Opinie separată exprimată de Haller István privind sancționarea faptei de discriminare:

1. **Ordonanța nr. 137/2000**, republicată, la art. 26 alin. 1, prevede sancționarea faptelor de discriminare cu amendă contravențională, fără să specifice posibilitatea aplicării sancțiunii de avertisment, ceea ce arată că legiuitorul a considerat că aceste fapte, prin gravitatea lor, trebuie sancționate ca atare. Prin **O.U.G. nr. 19/2013** amenzile contravenționale au devenit mai mari, în motivare arătându-se că a fost nevoie de modificarea de urgență a **O.G. nr. 137/2000** „având în vedere:

- depășirea datei-limită pentru transpunerea corectă și completă în legislația națională din România a Directivei 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică, și a Directivei 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă;

- scrisoarea Comisiei Europene de punere în întârziere a autorităților române [nr. C (2012) 3996 final], emisă la 22 iunie 2012 în Cauza 2012/2099, pentru neîndeplinirea obligației de stat membru al Uniunii Europene de transpunere corectă și completă a Directivei 2000/43/CE;

- scrisoarea de răspuns nr. 3.092/LO din 22.08.2012, prin care România s-a angajat să soluționeze aspectele sesizate de Comisia Europeană »până la jumătatea anului 2013«;

- faptul că prin promulgarea la data de 21 martie 2013 a Legii nr. 61/2013 pentru modificarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, proces legislativ inițiat în anul 2010, a fost asigurată transpunerea corectă a Directivei 2000/43/CE doar în ceea ce privește sarcina probei;

- faptul că parcurgerea unui proces legislativ pentru transpunerea corectă a celorlalte aspecte semnalate de către Comisia Europeană ar însemna o perioadă mare de timp, ceea ce ar duce la depășirea termenului asumat de către autoritățile române în fața Comisiei Europene;

- faptul că orice întârziere a autorităților române în transpunerea Directivei 2000/43/CE poate conduce la posibilitatea elaborării din partea Comisiei Europene a avizului motivat ce poate declanșa faza contencioasă prin sesizarea Curții de Justiție a Uniunii Europene cu o acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor de stat membru;

- riscul angajării răspunderii României pentru încălcarea obligațiilor de a transpune Directiva 2000/43/CE și Directiva 2000/78/CE, ce poate avea ca rezultate plata unei sume forfetare, precum și a unor penalități cu titlu cominatoriu”

2. Directivele Uniunii Europene în domeniu (ex. **Directiva Consiliului 2000/43/CE**, prin art. 15) și jurisprudența Curții Europene de Justiție solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Neaplicarea unei amenzi contravenționale nu se poate considera a fi o sancțiune efectivă și descurajantă.

3. Prin aplicarea sancțiunii de avertisment de către CNCD, România riscă sancțiuni aspre pentru neimplementarea directivelor Uniunii Europene în domeniul combaterii discriminării.

4. Mai mult, Curtea Europeană de Justiție a constatat în **Cauza C81/12**, soluționată la 25.04.2013 (având ca părți Asociația ACCEPT și Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării), că amenda contravențională trebuie aplicată chiar dacă între timp a intervenit prescripția: „*articolul 17 din Directiva 2000/78 trebuie interpretat în sensul că se opune unei reglementări naționale în temeiul căreia, în cazul constatării unei discriminări pe motive de orientare sexuală, în sensul acestei directive, nu este posibil să se aplice decât un avertisment, precum cel în discuție în litigiul principal, atunci când o asemenea constatare intervine după expirarea unui termen de prescripție de șase luni de la data săvârșirii faptei dacă, în temeiul aceleiași reglementări, o asemenea discriminare nu este sancționată în condiții de fond și de procedură care conferă sancțiunii un caracter efectiv, proporțional și disuasiv*”.

5. În concluzie, consider că faptele de discriminare trebuiau sancționate cu amendă contravențională și nu cu avertisment.

Membru Colegiu director
HALLER ISTVÁN

Verificat SCSRP